ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2017/1789

z 25. septembra 2017,

ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2009/415/ES o existencii nadmerného deficitu v Grécku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 12,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Rada na základe odporúčania Komisie prijala 27. apríla 2009 rozhodnutie Rady 2009/415/ES ([1]) v súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ZES), v ktorom rozhodla, že v Grécku existuje nadmerný deficit. Rada poukázala na to, že celkový deficit verejných financií dosiahol v roku 2007 3,5 % HDP, čím prekročil referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve, a podľa odhadov mal byť v roku 2008 na úrovni 3,6 % HDP (bez jednorazových opatrení alebo na úrovni 3,4 % HDP vrátane jednorazových opatrení). Podľa prognózy mal celkový deficit verejných financií v roku 2009 dosiahnuť 4,4 % HDP (alebo 3,7 % HDP vrátane jednorazových príjmov). Hrubý verejný dlh bol v roku 2007 na úrovni 94,8 % HDP a v roku 2008 na úrovni 94,6 % HDP, čiže vysoko nad referenčnou hodnotou 60 % stanovenou v zmluve. Podľa predbežnej prognózy Komisie z januára 2009 sa predpokladalo, že pomer verejného dlhu k HDP sa ďalej zvýši na 96,3 % HDP v roku 2009 a na 98,5 % HDP v roku 2010.

(2) Na základe odporúčania Komisie Rada 27. apríla 2009 v súlade s článkom 104 ods. 7 ZES a článkom 3 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 ([2]) adresovala Grécku odporúčanie, aby nadmerný deficit napravilo najneskôr do roku 2010 tým, že vierohodným a udržateľným spôsobom zníži deficit verejných financií pod 3 % HDP. Rada na tento účel stanovila lehotu do 27. októbra 2009, dokedy mala grécka vláda prijať účinné opatrenia.

(3) V súlade s článkom 126 ods. 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) Rada 30. novembra 2009 zistila, že Grécko zatiaľ neprijalo účinné opatrenia, a preto v nadväznosti na odporúčanie Komisie Rada 16. februára 2010 upozornila Grécko v súlade s článkom 126 ods. 9 ZFEÚ, aby prijalo opatrenia na nápravu nadmerného deficitu najneskôr do roku 2012. Rada zároveň stanovila lehotu na prijatie účinných opatrení do 15. mája 2010.

(4) Veľmi vážne zhoršenie finančnej situácie gréckej vlády viedlo členské štáty, ktorých menou je euro, k tomu, aby na žiadosť Grécka v roku 2010 prijali rozhodnutie o poskytnutí stabilizačnej podpory Grécku s cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu eurozóny ako celku, a to v spojení s viacstrannou pomocou poskytnutou Medzinárodným menovým fondom. Podpora poskytovaná členskými štátmi, ktorých menou je euro, nadobudla v marci 2012 podobu úveru z Európskeho nástroja finančnej stability.

(5) Podľa článku 126 ods. 9 a článku 136 ZFEÚ Rada 10. mája 2010 prijala rozhodnutie 2010/320/EÚ ([3]), ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu a ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na nápravu nadmerného deficitu najneskôr do roku 2014.

([1]) Rozhodnutie Rady 2009/415/ES z 27. apríla 2009 o existencii nadmerného deficitu v Grécku (Ú. v. EÚ L 135, 30.5.2009, s. 21).
([2]) Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).
([3]) Rozhodnutie Rady 2010/320/EÚ z 8. júna 2010, ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu a ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (Ú. v. EÚ L 145, 11.6.2010, s. 6).

(6) Rozhodnutie 2010/320/EÚ bolo niekoľkokrát podstatne zmenené. Dňa 12. júla 2011 bolo prepracované rozhodnutím Rady 2011/734/EÚ ([1]). Následne bolo rozhodnutie 2011/734/EÚ v období od 8. novembra 2011 do decembra 2012 niekoľkokrát podstatne zmenené ([2]).

(7) Grécko 8. júla 2015 požiadalo o finančnú pomoc z Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ďalej len „EMS“) vo forme trojročného úveru a 12. júla 2015 bola v zásade dosiahnutá dohoda o poskytnutí úveru Grécku do výšky až 86 000 miliónov EUR.

(8) V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 ([3]), a najmä jeho článkom 7, musí členský štát žiadajúci o finančnú pomoc z EMS vypracovať program makroekonomických úprav (ďalej len „program“) a predložiť ho Rade na schválenie. Tento program by mal zabezpečiť prijatie súboru reforiem potrebných na zlepšenie udržateľnosti verejných financií a regulačného prostredia.

(9) Gréckom vypracovaný program bol schválený vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/1411 ([4]). Memorandum o porozumení týkajúce sa podmienenosti osobitnej hospodárskej politiky medzi Komisiou, konajúcou v mene EMS, a gréckymi orgánmi bolo podpísané 19. augusta 2015.

(10) Na základe odporúčania Komisie Rada 19. augusta 2015 prijala rozhodnutie (EÚ) 2015/1410 ([5]) podľa článku 126 ods. 9 ZFEÚ a upozornila Grécko, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na nápravu situácie nadmerného deficitu najneskôr do roku 2017.

(11) V súlade s článkom 10 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 472/2013 bolo Grécko oslobodené od osobitného podávania správ v rámci postupu pri nadmernom deficite a podávalo správy v rámci programu.

(12) Grécko v júni 2016 úspešne absolvovalo prvé preskúmanie programu. Euroskupina 15. júna 2017 privítala, že Grécko vykonáva predchádzajúce opatrenia na účely druhého preskúmania, čím pripravilo podmienky na ukončenie tohto preskúmania. Na stretnutiach Euroskupiny z 24. mája 2016 a 15. júna 2017 sa dospelo k objasneniu opatrení, ktoré by sa po úspešnom ukončení programu mali v prípade potreby prijať v záujme zabezpečenia udržateľnosť gréckeho dlhu.

(13) V súlade s článkom 4 Protokolu (č. 12) o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, Komisia poskytuje údaje na účely uplatňovania tohto postupu. Ako súčasť uplatňovania uvedeného protokolu majú členské štáty oznamovať údaje o deficite verejných financií a verejnom dlhu, ako aj o iných súvisiacich ukazovateľoch dvakrát ročne, a to do 1. apríla a do 1. októbra, v súlade s článkom 3 nariadenia Rady (ES) č. 479/2009 ([6]).

(14) Rada prijme rozhodnutia o zrušení rozhodnutí o existencii nadmerného deficitu na základe oznámených údajov. Rozhodnutie o existencii situácie nadmerného deficitu by sa okrem toho malo zrušiť len vtedy, ak Komisia vo svojich prognózach uvádza, že deficit v prognózovanom období neprekročí referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve ([7]).

([1]) Rozhodnutie Rady 2011/734/EÚ z 12. júla 2011, ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu a ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 296, 15.11.2011, s. 38).

([2]) Rozhodnutie Rady 2011/791/EÚ z 8. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 2011/734/EÚ, ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu a ktorým sa Grécko upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (Ú. v. EÚ L 320, 3.12.2011, s. 28), rozhodnutie Rady 2012/211/EÚ z 13. marca 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2011/734/EÚ, ktorým sa Grécko vyzýva na posilnenie a prehĺbenie fiškálneho dohľadu a ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu(Ú. v. EÚ L 113, 25.4.2012, s. 8), rozhodnutie Rady 2013/6/EÚ zo 4. decembra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 2011/734/EÚ, ktorým sa Grécko vyzýva k posilneniu a prehĺbeniu fiškálneho dohľadu a ktorým sa upozorňuje, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (Ú. v. EÚ L 4, 9.1.2013, s. 40).

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).

([4]) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1411 z 19. augusta 2015, ktorým sa schvaľuje program makroekonomických úprav Grécka (Ú. v. EÚ L 219, 20.8.2015, s. 12). Vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2015/1411 bolo znovu uverejnené vo všetkých úradných jazykoch v Ú. v. EÚ L 91, 7.4.2016, s. 27.

([5]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1410 z 19. augusta 2015, ktorým sa upozorňuje Grécko, aby prijalo opatrenia na zníženie deficitu považované za nevyhnutné na odstránenie nadmerného deficitu (Ú. v. EÚ L 219, 20.8.2015, s. 8). Rozhodnutie (EÚ) 2015/1410 bolo znovu uverejnené vo všetkých úradných jazykoch v Ú. v. EÚ L 91, 7.4.2016, s. 18.

([6]) Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 1).

([7]) V súlade so „Špecifikáciami implementácie Paktu stability a rastu a usmerneniami k forme a obsahu programov stability a konvergenčných programov“, ktoré Hospodársky a finančný výbor schválil 15. mája 2017. Pozri: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf.

(15) Na základe údajov, ktoré poskytla Komisia (Eurostat) v súlade s článkom 14 nariadenia (ES) č. 479/2009 v nadväznosti na oznámenie Grécka z apríla 2017, prvého preskúmania programu a prognózy Komisie z jari 2017 možno prijať tieto závery:

— Od roku 2009, keď deficit dosiahol vrchol na úrovni 15,1 % HDP, sa saldo verejných financií postupne zlepšovalo, keď sa deficit v roku 2015 znížil na 5,9 % (3,2 % HDP bez čistého vplyvu vládnych intervencií súvisiacich s podporou finančného sektora podľa údajov Eurostatu), a napokon dosiahlo v roku 2016 prebytok 0,7 % HDP ([1]). Zníženie deficitu bolo celkovo stimulované v rovnakej miere obmedzením výdavkov i konsolidáciou verejných príjmov.

— Vzhľadom na fiškálny balík prijatý v kontexte prvého preskúmania, ktorého výnosy majú podľa prognózy dosiahnuť 3 % HDP v roku 2018, a opatrenia schválené v rámci druhého preskúmania s cieľom čiastočne vyvážiť vplyvy zavedenia vnútroštátneho systému príjmov zo sociálnej solidarity na rozpočet, dosiahne podľa prognózy Komisie z jari 2017 deficit úroveň 1,2 % HDP v roku 2017 a za predpokladu nezmenenej politiky sa v roku 2018 dosiahne prebytok na úrovni 0,6 % HDP. Očakáva sa, že opatrenia uvedené v strednodobej fiškálnej stratégii na obdobie rokov 2018 – 2021, ktorú grécke orgány prijali v máji 2017, t. j. po dátume uzávierky uvedenom v prognóze Komisie z jari 2017, zlepšia fiškálne výsledky prognózované na rok 2018, ako aj strednodobé výsledky. Deficit by teda mal počas prognózovaného obdobia zostať pod referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve.

— Vzhľadom na veľké rozpočtové deficity, klesajúci nominálny HDP a finančnú podporu bankovému sektoru sa pomer verejného dlhu k HDP Grécka zvýšil zo 109,4 % v roku 2008 ([2]) na 179,0 % v roku 2016, a to aj napriek výraznej reštrukturalizácii dlhu v roku 2012. Konkrétne sa pomer verejného dlhu k HDP Grécka zvýšil zo 177,4 % v roku 2015 na 179,0 % v roku 2016, keďže sa fiškálny prebytok v roku 2016 čiastočne použil na vytvorenie nevyhnutných hotovostných rezerv. Toto zvýšenie takisto súviselo s ďalším zosúladením dlhu a deficitu v dôsledku vyrovnávania nedoplatkov, ktoré neboli v súlade s pravidlami štatistiky zahrnuté do dlhu verejných financií. Keďže sa pokračuje v programe vyrovnávania nedoplatkov, predpokladá sa, že pomer verejného dlhu k HDP sa v roku 2017 celkovú udrží na nezmenenej úrovni, ale v roku 2018 sa podľa očakávaní zníži na 174,6 % HDP vzhľadom na fiškálny prebytok a priaznivé cyklické podmienky.

(16) Po tom, ako Komisia (Eurostat) v apríli 2017 uverejnila fiškálne výsledky Grécka za rok 2016, a na základe prognózy Komisie z jari 2017, Grécko spĺňa podmienky na to, aby Rada zrušila svoje rozhodnutie o existencii nadmerného deficitu v Grécku. Zároveň sa na stretnutí Euroskupiny konanom 15. júna 2017 prediskutovali viaceré prvky vrátane strednodobej fiškálnej trajektórie, ktoré sú dôležité pre odporúčanie Komisie, aby Rada zrušila svoje rozhodnutie o existencii nadmerného deficitu v Grécku.

(17) Od roku 2017, čo je rok nasledujúci po náprave nadmerného deficitu, sa Grécko nachádza v preventívnej časti Paktu stability a rastu, pričom bude naďalej podliehať monitorovaniu podľa programu počas obdobia končiaceho sa v polovici roka 2018. Potom by sa Grécko malo primeraným tempom približovať k svojmu strednodobému rozpočtovému cieľu, a to vrátane dodržiavania referenčnej hodnoty pre výdavky, a spĺňať dlhové kritérium v súlade s článkom 2 ods. 1a) nariadenia (ES) č. 1467/97.

(18) V súlade s článkom 126 ods. 12 ZFEÚ sa má rozhodnutie Rady o existencii nadmerného deficitu zrušiť, ak sa podľa názoru Rady v príslušnom členskom štáte nadmerný deficit napravil.

(19) Podľa názoru Rady bol nadmerný deficit v Grécku napravený, a preto by sa rozhodnutie 2009/415/ES malo zrušiť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Z celkového posúdenia vyplýva, že situácia nadmerného deficitu v Grécku sa napravila.

([1]) Podľa údajov poskytnutých Eurostatom primárne saldo verejných financií dosiahlo v roku 2016 úroveň 3,9 % HDP. V zmysle vymedzenia uvedeného v programe bolo primárne saldo na úrovni 4,2 % HDP. Vo vymedzení uvedenom v programe nie sú zahrnuté jednorazové náklady na rekapitalizáciu bánk, výdavky súvisiace s migráciou bez transferov Únie, transfery týkajúce sa rozhodnutí členských štátov, ktorých menou je euro, pokiaľ ide o príjmy centrálnych bánk eurozóny (zisky ekvivalentné SMP a ANFA), a časť výnosov z privatizácie, ale zahŕňa zmenu objemu nevyplatených nespracovaných vrátení dane.

([2]) Pomer verejného dlhu k HDP za rok 2008 bol revidovaný smerom nahor z pôvodne zverejnenej hodnoty 94,6 % HDP v dôsledku štatistických revízií, ktoré mali vplyv na dlh verejných financií aj HDP.

Článok 2

Rozhodnutie 2009/415/ES sa týmto zrušuje.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Helénskej republike.

V Bruseli 25. septembra 2017

Za Radu
predseda
M. MAASIKAS